

EDİTÖRDEN

Çıkarken

1- Derginin çıkış nedeni

Türkiye uzun yıllardan beri kardiyoloji bilimine önemli katkılar sağlayan, çok değerli kardiyoloji araştırmalarının yayınlarını kapsayan birçok periyodik yayın bulunmaktadır. Bunların başında, niteliği ve niceliği tartışmasız, en önde gelen Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi bulunmaktadır. Böyle bir yayının, Türk kardiyoloji topluluğunda, birçok kardiyoloji periyodik yayınının çıkmasını uyardığı ve özendirdiği bilinen bir gerçektir. Sonunda, şu anda Türk kardiyoloji topluluğunun desteğini alan, hekimler ile ilgili meslek grupları tarafından değerli bulunan, bazı yeni dergilere sahibiz.

Bilimsel araştırmanın değerini bulması, bilgileri mize katkıda bulunması, sonuçların başka araştırmacılar tarafından kullanılması, yani "cited3 edilmesi **Excerpta Medica ve onun bilgisayar hizmeti olan EMBASE'de yer alan 28 Türk dergisi içinde Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi tek kardiyoloji dergimizdir.** TÜBİTAK 1994 yılından beri ULAKBİLİM ile birlikte Türk Tıp Dizini oluşturmaya başlamıştır. Anadolu Kardiyoloji Dergisi'nin ilk hedefi bu dizine girmektir. Bilimsel bilgi birikiminin geometrik hızla arttığı günümüzde, yukarıdaki sistemlere dahil olmayan yayınların içeriğinden, benzer konularda çalışan başka bilim adamlarının haberdar olabilmesinin başka yolu yoktur. Bu olmaz ise ürettiğimiz bilgiler unutulmaya mahkumdur.

Hedef uluslararası düzeye ulaşabilen ve tüm kardiyoloji araştırmacılarınca desteklenen nitelikli, sürekli ve kardiyoloji konusunda özgün bir dergi çıkarabilmektir (1).

Bu yüksek potansiyelli araştırmacı topluluğuna rağmen henüz Citation Index'e giren ve Index Medicus taramalarına kabul edilen yeterli kardiyoloji periyodikimiz mevcut değildir. Yurt dışında çok yüksek kredili kardiyoloji dergilerinde yazısı yayımlanan, önemli bilimsel toplantılarda serbest sunumları olan onur duyduğumuz araştırmacıların sayısının ciddi boyutlarda olmasına karşılık, Dünya kardiyoloji topluluğunda yeteri kadar sesimizi duyuramamızın ve temsil edilemeyişimizin en önemli nedeni Dünya ve hatta Avrupa düzeyinde yapılan taramalarda ciddiye alınan yeterli sayıda kardiyoloji dergimizin bulunmayışıdır.

Yukarıda ortaya konulan sorunların nedenini saptamak ve çözüm üretmek konusunda bugüne kadar ciddi bir sorgulama, saptama ve çare üret-

me gayreti içinde bulunulduğuna maalesef şahit olmadım.

Ayrı kulvarlarda koşmak yerine, çare olacak sonuç üretmek birçok araştırmacının "yerli maldan" "Dünya çapına" taşınmasını sağlayacaktır. Böyle bir durum kardiyolojimizin ve ülkemizin yücelmesine katkıda bulunur.

2- Derginin amacı

Anadolu Kardiyoloji Dergisi'nin yukarıda açıklanan yayın alanına katılma nedenleri yılların deneyimini taşıyan hiçbir araştırmacı tarafından kolay yadsınamayacaktır. **Derginin amacının yalnızca "iyi bir dergi" değil; yurtdışında yayınlarımızı ve sunumlarımızı kabul eden hakemlerin de "iyi bir dergi" diyebilecekleri bir kardiyoloji periyodiki çıkarmak ve bu düzeyi yakalamak olması gerekir.** Yeteri kadar büyük bir amaç planlayamaz isek bu periyodikin gücü, saygınlığı, soluğu o denli düşük performans gösterecektir. Hedef çok büyük ve amaç o denli kutsal olmalıdır.

Temel amaçlarından biri yayınlanan araştırma sayısı ile bu sayının "cited" edilme sayısının oranlanmasının yüksekliğidir. Bu Circulation'da 9.9, JACC için 7.4, European Heart Journal için 3.63'tür (2-3).

Anadolu Kardiyoloji Dergisi'nin temel amacı Türk kardiyoloji bilim düzeyini Dünya kardiyolojisine tanıtmaktır. Bugün ya da yarın; dergi araştır, amaç kardiyolojimizin en erken 10 yıl içinde dergi açısından zenginleştirilmesidir.

Öncelikle Türk tıp dizinine başlangıçtan girerek Türkiye'de tanınmalı, aynı zamanda amaç Dünya kardiyoloji periyodikleri içinde saygın bir yer sağlamak olmalıdır. Başlangıçta mevcut kardiyoloji periyodikleri ile AKD arasında büyük bir fark beklenmemelidir. Daha fazla araştırmacının, en iyi çalışmalarını daha çok AKD'ne yollaması ile fark AKD lehine dönecektir.

3- Derginin içeriği

Anadolu Kardiyoloji Dergisinin içeriği, değeri, düzeyi, orijinalliği ve bilime önemli katkısı çok açık olan her türlü bilgiyi kapsayacaktır. Türk kardiyolojisindeki halk sağlığı sorunları ve çözümleri özellikle bizi Dünya'ya açan pencerelerin başında gelmektedir. Türk kardiyolojisine özgü konular içerikte öncelikle ele alınacaktır. Temel kardiyoloji bilgilerini sorgulayan ve deneysel ağırlıklı araştırmacılar biz klinikçilere pek fazla zevk vermese de, Tıp Nobel'ini klinik kardiyologların değil de temel bilimcilerin aldığına hatırlamamız gerekir.

Editöre mektuplar Anadolu Kardiyoloji Dergisi'nin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Mektuplar aracılığı ile geniş kardiyoloji kesimlerinin konular hakkındaki deneyimleri ve eleştirileri elde edilecektir. Bu mektuplar sonuçlar olarak yazarı değil, o yazının yayınlanmasına olur veren, temelde bağımsız hakemleri değerlendirecektir. Böylece mektuplar yayınları, ön yargısız bir kere daha okuyucu-hakemlerin takdirlerine sunacaktır.

Editöre mektuplar konu aracılığı ile geniş okuyucu kitlelerinin iletişimini-formunu sağlayacaktır. Ön yargısız oluşan hakem hataları, bunu fark eden bilimciler ve çoğu zaman sessiz kalanlara tribünden sahaya inme olanağı sağlayacaktır.

Toplumumuzu ilgilendiren, her türlü medya da ortaya atılan haber-reklam-bilgi-ilan türü kardiyoloji konuları, gerçek şekli ile kaynak oluşturacak şekilde, tarafsız bir gözle değerlendirilerek Türk halkına sunulmalıdır. Türk toplumunu gereksiz heyecana ve hevese sürekleyen, yanlış bilgilendiren, çıkar amaçlı ya da art niyetli yaklaşımlarına göz yumulmamalı, duymazlıktan gelinmemelidir. Hiçbir kişi, kuruluş ya da firmanın, içeriğin bu yönü açısından dokunulmazlığı olmamalıdır. Bilimsel kurul hakemlerden oluşmakla birlikte sorumlu editör ve yardımcıları esas yükü taşıyacak ve eleştirileri karşılayacaktır.

Editöryel çalışma AKD'nin niteliğini belirleyen en önemli etkenlerden yalnızca biridir. Editörün yazı seçimi ile danışman-hakem seçimleri karşılaştırıldığında arada çok büyük farklar olmaması gereklidir.

Dergilerin hiç arzu edilmeyen işleyiş kusurları hakemlerin red-kabul kararlarının ciddi şekilde tartışılması ve hatta tarafsızlığa her türlü inanılmamasıdır. Kardiyoloji de diğer bilimler gibi hızla gelişen, değişen pek çok hastalık için birden fazla etyoloji, mekanizma ve sağıtım önerebilen bir bilimdir. Hakemlerin kişide değil, alternatiflerde yan tutmaları çok doğaldır. Bu ön yargı olarak değerlendirilmemelidir. Araştırmacı yolladığı yazıların % 50 kabul edileceği varsayımı ile hareket ederek, düzeltmelere kendini hazırlamalıdır. Derginin işleyişinin en önemli noktası, en az üç hakemin kararı yalnız yurdumuzda değil, yurt dışında da daima sürprizlere açıktır. AHA'da red edilenin, Circulation'da yayımlandığı, her zaman rastlanan sonuçlardır. İçerikte kardiyoloji ile ilgili tüm hekimlerin birbirleri ile ilgili

iletişiminde yardımcı olunmalıdır. Bilimsel düzeyi ilgilendiren, idari de olsa tüm kadro talepleri ve yükseltilmeleri, bakanlığın kardiyoloji ile ilgili niyet ve kararları da çerçevede tartışmaya açılmalıdır.

İçeriğinin bir bölümünü bilimsel amaçlı ve yeterli düzeydeki toplantıların yine kardiyoloji bilimi açısından özetleri yapılarak değerlendirilmesi olmalıdır. Özellikle içerikte, toplantıların getirdikleri bilimsel katkı ve yenilikler ile belirlenen hedefleri ortaya konulmalıdır.

Mezuniyet sonrası eğitim yalnızca ilaç ve araç-gereç sanayiinin bilgilendirme sınırından çıkarılarak dergide içerik açısından yer ayırmalı, mezuniyet öncesi ve sonrası eğitime dergide yeterli önem verilmelidir. Mezuniyet sonrası toplantılar özetlenerek değerlendirilmeli, tıp eğitiminin kardiyoloji yönünün geliştirilmesini değerlendiren çalışmalar içerikte en önemli bölümü oluşturmalıdır.

4- Derginin işleyişi

Anadolu Kardiyoloji Dergisi'nin ilk sayısı 2001 yılının bahar aylarında muhtemelen mart ayında yayına çıkacaktır. Amaç dikkatle incelendiğinde bunun bile biraz acele olduğu düşünülebilir. Dergi şekli olarak; fonksiyonel görünüm ve düzenleme tüm kardiyoloji periyodiklerinin aksayan ve iyi işleyen yanları tdek tek incelenerek oluşturulacaktır.

Tarafsız, duygusallıktan uzak, yalnızca bilimsel doğruluk ve üst düzey bilime katkı; derginin işleyişinin başlangıç noktasını teşkil edecektir. Derginin yayıncısı onuru her türlü kazançtan üstün tutacaktır. **Derginin işleyişinde bir grup, bir şehir, bir fakülte değil Türkiye geneli göz önüne alınacaktır. Tam anlamı ile Türk kardiyolojisinin yayın organı olmalıdır.** Türkçe'yi iyi kullanmak en önemli üstünlük olmakla birlikte, İngilizce yayınların özendirilmesi hem içeriği zenginleştirir hem de yurt dışı taramalarında kabul edilebilirliği kolaylaştırır.

Tarafsız, kaliteli, deneyimli, araştırma-eleştirmeye yatkın, çalışkan, hızla ve doğru karar veren hakemler bir derginin en önemli işleyiş unsurudur. Bu durumdan Anadolu Kardiyoloji Dergisi de nasibini maalesef alacaktır.

Hakem kabulünü, inanırılığını ve etkinliğini arttırmanın bir yolu danışmanları iyi tanımaksa, diğer bir yol da **yollanan yazıların bizzat yazarlarından o**

konuyu en iyi bilen üç otör ismini danışman olarak istemektedir. Bunlardan biri editörün yollayacağı üç danışmandan biri olabilir. Bu yöntem incelendiğinde en fazla ret olayının yazarın seçtiği otörler tarafından kararlaştırıldığı görülmektedir.

Diğer önemli bir sorun hakem raporlarının hızla sonuçlanması ve araştırmaların yayın için sıralamaya alınmasıdır. En iyi bir tahminle yurdumuzda ve yurtdışında iki aydan önce yayın için karar verilmektedir. Hakemlerin işlerinin yoğunluğu, çok fazla hevesli olunmaması ve en önemlisi çok titiz bir araştırma-incelemeden geçirme süreci kararın gecikmesine neden olmaktadır. Hakemlerin tarafsız raporlarının yayını yollayana verilmesi sonucu araştırmacıda tam bir güven hasıl olmalıdır. Yüzde elli red olacağını bile bile yeterli güven sağlamış bir periyodik yine de yeterli yayın elde edebilir.

European Heart Journal'ın red oranı % 87, Am J Cardiol'un ise % 68'dir. Böylece yüksek nitelikli; sonuç olarak "atıf" da bulunacak yazı oranı arttırılabilmekte ve dergi değer kazanmaktadır (4).

5-Derginin şekli

Anadolu Kardiyoloji Dergisi kuşe kağıda basılacaktır. Dizgi 10-12 punto çift sütun olacaktır. Yazarlara bildirilecek kurallar uluslararası saygın dergilerde, bilinen yapıları içerecektir. Renkli baskı mutlak gerekli olduğu takdirde yeterli sayıda fotoğraf için kabul edilebilecektir. Editöryel kısa yazılar, araştırmalar, olgu sunumları ve eğitim ile ilgili temel yenilikleri kapsayan derlemeler ile sosyal kardiyoloji konuları bölümleri sıralanacaktır.

Kardiyoloji'ye ilgi duyan, birincil tıp hizmeti veren pratisyen hekim, iç hastalıkları-kardiyoloji uzmanlarının "bilmesi gerekli olanlar" iyice saptanarak; bunları AKD'inde bulmaları için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Ayrıca; hemşirelik, yaşlıların bakımı, birincil korunma, sağlık ekonomisi ve kalp hastalıkları ile ilgili diğer özel alanları ilgilendiren orijinal çalışmalar da kabul edilecektir.

Kaynaklarda özellikle yurdumuzda yayınlanmış-sunulmuş olanlara mutlaka öncelik verilecektir. Kaynaklar ve istatistikler istenildiğinde hakemlere sunulacak şekilde hazırlanmalıdır.

Polemikleri önlemek için gerektiğinde tüm sorumluluğa katılan yazarların onayı; tartışma ve itiraz halinde kurum sorumlusunun şahadeti gerekebilecektir. Yurtdışında yapılan yayınlarda mutlaka klinik-laboratuvar sorumlusunun bilgisi istenecektir.

İletişim şekli olarak elektronik posta daima en güvenli ve hızlı yol olacaktır. E-mail adresi ve WEB sahifesi hazırlanacak, sekreteryaya Eskişehir'de bulunacaktır.

Bir kardiyoloji derginin yurdumuzda yaşaması, diğerlerinde olduğu gibi ilaç ve cihez endüstrisinden alacağı reklamlara dayanır. Bu ilanlar dergide amaçlarına uygun, yazı akışını bozmayacak v eyeterli estetikte yerleştirilecektir.

6-Derginin sekreteryası

Anadolu Kardiyoloji Dergisi'nin Editörlüğü Osman-gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Kardiyoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof.Dr. Bilgin TİMURALP tarafından üstlenilmiştir. Yayıncılığını Galenos Tıp Dergisi'nden tanıdığımız, yurdumuzda birçok anabilim dalı derneğinin (Deri Hastalıkları ve Frengi Arşivi: Türk Derm (Deri ve Zührevi Hastalıkları Derneğinin Yayın Organı), Türk Pediatri Arşivi (Türk Pediatri Kurumu'nun yayın organı), Osteoporoz Dünyasından (Osteoporoz Derneği'nin yayın organı), Akciğer Arşivi, yayın organını başıma hazırlayan Birikim Yayıncılık üstlenmiştir.

7- Sonuç

Bir derginin başarısı yollanan yazıların kalitesine dayanır. Bundan dolayı, bir yazı yazdığınızda tercih edeceğimiz dergilerin birincisi olarak AKD'sini seçmenizi dilerim. Yüksek bir standardı muhafaza etmek zorunda olduğumuz için, yayınlar kolay olmayacaktır; yine de hayal kırıklığına uğramayın.

1. İnan G. Editörden. Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 2000; 1: 34.

2. Fox K. Publishing. XXII Congress of the European Society of Cardiology. Amsterdam Aug 27 N. 860.

3. Opthof T. Fox K. Impact factor of the European Heart Journal Eur. Heart =J. 2000; 21: 1202-3.

4. Robert WC. Proceedings of the Editorial Board Meetings of the American Journal of Cardiology on March 2000. Am J Cardiol 2000; 85: 1507-9.